

3.SİYASİ COĞRAFYADA ORGANİZASYONLAR

- Devletin Karakteristik Özellikleri
- Devlet ve Ulus
- Milli Devletlerin Ortaya Çıkışı
 - ✓ Millet ve Milli Devlet
 - ✓ Milli Olmayan Devletler
- Devletlerin Sınıflandırılması
 - ✓ Etki Alanlarına Göre Devletler
 - ✓ Alanlarına Göre Devletle
 - ✓ Biçimlerine Göre Devletler
 - ✓ Siyasi Yapılarına Göre Devletler
 - ✓ Gelişmişlik Seviyelerine Göre Devletler
 - ✓ Günümüzde Mevcut olmayan Devletler
 - ✓ Özelliği Olan Bölgeler Devletlerin Fizyografik Sınıflandırılması

SIYASİ COĞRAFYADA ORGANİZASYONLAR

“DEVLET”

- Bir ülkeyi diğer ülkeler arasında temsil eden ve ülke içindeki yönetimi sağlayan kurumlar ile kadroların bütününe **devlet** denilmektedir.
- Başka bir tanımla **devlet**, belirli bir ülke üzerinde, bir hükümetle temsil edilen siyasi bir otoriteye sahip, belirli bir hukuki düzen ve örgütlenme yapısına uyarak yaşayan insanlardan (toplumdan) meydana gelmiş en geniş siyasi birliktir.

“ÜLKE”

- Çoğu kez eş anlamlı gibi kullanılan **ülke** ve **devlet** kavramları birbirinden farklıdır. Yeryüzünün bütünü veya bir parçası, hatta çok küçük bir kesimi coğrafi anlamda “**ülke**” kabul edilmektedir.
- Ortak değerlere sahip insan topluluklarının kendileri için yaşam alanı olarak seçtikleri ve sahiplendikleri alanlar, genelde bilinen (200 den fazla) ülkeleri oluşturmaktadır.
- Devletler, eyalet ve il gibi daha küçük idari birimlerden oluşur. Devletin yapısı da, bu birimler ile merkezi hükümet arasındaki ilişkiyi yansıtır.
- Devletin yapısı; Üniter Sistem
Federasyon
Konfederasyon... şeklinde sınıflandırılır.

Sahip olduğu güç Kaynağına Göre Devletler;

- Diktatörlük
 - Totaliter Yönetim
 - Monarşi
 - Demokrasi...
-
- **Hukuki açıdan devlet;** *"Ülke denilen, belirli bir toprak üzerinde yaşayan insan topluluklarının bir egemenlik anlayışı ve hukuku içinde, bir siyasi iktidar altında örgütlenmesidir."*

- **Uluslararası sınırlarla tanınmış topraklara sahip olan devletlerin üç temel özelliği vardır;**
- **Toprak:** Coğrafi anlamda bütünlük teşkil eden ve sınırları belirli olan bir kara parçasıdır. Devletin sınırları konusunda bir tartışma bulunabilir, Ancak devlet sınırları öngörülebilir bir toprağa sahip olmalıdır. Devletin ülkesi kara, deniz ve hava sahası olmak üzere üçe ayrılır.
- **Nüfus:** Halk ya da millet olarak da adlandırılabilir. Belirli bir alanda birlikte yaşayan ve çeşitli bağlarla ortak yaşama iradesi gösteren insan topluluğudur. Devleti oluşturacak insanların sayısı hakkında bir alt sınır olmamakla birlikte, devletin niteliğine göre makul bir alt sınır olmalıdır.

- **Egemenlik** : Devletin esas kurucu unsurudur. Belirli bir yeryüzü parçası üzerinde yaşayan insan topluluğunun bir irade çerçevesinde örgütlenmesidir. **Egemenlik kavramı** otoriteden farklı olarak ülke içinde tek meşru güç kaynağı, uluslararası alanda da bağımsız olmak anlamına gelmektedir.
- *Devletler kendi çıkardığı yasalar çerçevesinde örgütlenir, askeri ve ekonomik yapılanmasını oluşturur, kendine özgü bir eğitim, hukuk ve yargı sistemi ile toplumsal yapılandırma modelini oluşturur.*

Devlet ve Ulus

- Siyasi coğrafyada ya da diğer alanlarda çoğu kez devlet ve ÷lke kavramları birbirinin yerine kullanılmakla birlikte, bu anlayış “ulus” kavramı için geçerli değildir.
- ***Ulus; çoğunlukla aynı topraklar üzerinde yaşıayan, aralarında dil, tarih, ÷lkü, duygu, gelenek ve görenek birliği olan insanların oluşturduğu topluluktur.***

- Bir topluluğun "ulus" olarak adlandırılabilmesi için; ortak bir dilin konuşulması, ortak tarihsel geçmişe sahip olması, bir arada yaşayan bu topluluğun, gelecek için de bir arada yaşama inancında olması, bireylerin birlik ve beraberlik içinde, ortak duyguları paylaşması ve bir kültürel ortaklığın bulunması gereklidir.

Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran Türkiye halkına

Türk milleti denir. (Gazi Mustafa Kemal)

- Ulus (Millet) kavramı, bazı durumlarda bir devletten daha geniş bir anlam taşımakta, devleti temsil eden insanların dışında kalan farklı yerlerde yaşayan insanlar da kendini o ulusun bir parçası olarak tanımlayabilmektedir. Fransa bu konunun örneklerinden biridir.
- Yugoslavya, belirtilen özelliklere sahip olamadığı için bir ulus niteliği kazanamamıştır.

- SSCB'de dil ve etnik özellikler bakımından birbirinden farklı topluluklardan oluştuğu için gerçek bir ulus olamamıştır.
- Bu tür devletlere; iki yada çok uluslu devletler de denilmektedir.
- Bazen de bu durumun tam tersi yaşanır. Bir halk iki ya da daha fazla devletle temsil edilir. (Araplar, 22 ayrı devlet)

Milli Devletlerin Ortaya Çıkışı

- Ulus devletler, Fransız ihtilali ve Sanayi devrimi sonrasında modernleşme sürecinin sonucunda ortaya çıkmaya başlamıştır.

ulus devletleri ortaya çıkartan sebepler;

- ✓ Orta Çağda, evrenselci Batı Hıristiyanlığı Reform hareketleriyle zayıflatılınca güç kaybetmiş ve kutsal Roma-Germen imparatorluğu pek çok devlet üzerindeki denetimini kaybetmeye başlamıştır.
- ✓ Orta Çağın yerel akımları, feodal baronlar ve kentlerin ellerinde olan iktidarı kontrolüne almaya başlamış, İtalya ve Almanya dışında, Avrupa, ulusal ve merkezi hükümetlerin denetimine geçmiştir.

- 1776'da, ABD Bağımsızlık bildirgesinin yayımlandığı dönemde, dünya üzerinde toplam 35 devlet bulunmasına karşın, bu dönemden sonra gelişen akımlarla ulus devletlerin sayısı hızla artmış, II. Dünya savaşı öncesinde 70'e ulaşmıştır.
- Özellikle geniş topraklar üzerine yayılmış olan imparatorlukların dağılması, ulus devletlerin sayısını artıran en önemli faktör olarak kabul edilmektedir.

Millet ve Milli Devlet

- *Aynı topraklar üzerinde yaşayan, aralarında dil, tarih, ÷lkü, duygu, gelenek ve görenek yani kültürel birlik olan insanların oluşturduğu topluluğa millet denir.*
- Milleti oluşturan unsurlar içinde, ırktan ziyade kültürel öğeler ön plana çıkmaktadır.
- Hatta, ayrı kültürel değerlere sahip olan insan toplulukları bile ortak bir gelecek arzusuyla milli bir devlet oluşturabilmektedir (ABD).
- ABD'de, dil, din ve yaşam biçimleri çok farklı olan insanlar ortak bir çıkar amacıyla bir araya gelmiş ve Amerikan Milletini oluşturmuştur. Buradaki en önemli unsur; ABD vatandaşlığını esas alan, Amerikan kültürünü paylaşma arzusudur.

Milli Devlet

- Milli devlet, genel olarak nüfusunun %60'dan fazlası aynı etnik gruptan meydana gelen devlet tipidir. Bu devletler, üniter devlet olarak da adlandırılır.
- **Üniter devlet**, devletin, ülke, millet ve egemenlik unsurları ile yasama, yürütme ve yargı organları bakımından teklik özelliği gösteren devlet şeklidir.

- Üniter devlete; tek devlet veya basit devlet de denir. Fransa, İngiltere, İrlanda, İsrail, İtalya, Hollanda, Japonya, Lüksemburg, Portekiz, Yunanistan, Türkiye... birer üniter devlettir.
- Üniter devlet, tek bir ülke üzerinde, tek bir milletin, tek bir egemenliğe tabi olduğu devlet şeklidir.
- Bu nedenle, üniter devlette, devleti oluşturan unsurlar tek ve bölünmez bir bütündür.

Milli Olmayan Devletler

- Devlet nüfusunun %60 fazlası tek bir etnik gruptan oluşmuyorsa, bu tip devletlere de “milli olmayan devlet” denilmektedir. Genellikle 3 gruba ayrılmaktadır.

1) Orta Dereceli Milli Devletler; Baskın etnik grubun oranı %50'nin altındadır. Filipinler, Sudan ve Kazakistan* bu tip devletlere örnektir.

2)İki Milletli Devletler; Nüfusun 2/3'sini, iki büyük etnik grubun oluşturduğu devlet tipidir. Belçika, Peru, Fiji..

Belçika'yı, Fransız ve Hollanda kökenli, Peru'yu ise, İspanyol ve Yerlilerden oluşan iki büyük etnik grup meydana getirmiştir.

3)Çok Milletli Devletler; Bir etnik grubun öne çıkmadığı ve çok sayıda etnik grubun bir arada bulunduğu devlet tipidir.

Hindistan, Endonezya, Malezya onlarca gruptan meydana gelen çok milletli devletlerdir.

Devletlerin Sınıflandırılması

- Devlet, “belirli bir insan topluluğunun, belirli bir toprak parçası üzerindeki egemenliğiyle, hukuki kişiliğe sahip devamlı bir teşkilat” olarak tanımlanmaktadır.
- Bu niteliklere sahip devletler farklı biçimlerde sınıflandırılabilmektedir.
- Büyüklükleri, yönetim biçimleri, dahil oldukları bloklar, gelişmişlik düzeyleri...başlıca sınıflandırma tipleridir.

➤ Etki Alanlarına Göre Devletler

a.Şehir Devletleri:

- Mezopotamya ve Anadolu uygarlıklarıyla başlayıp, daha sonra Avrupa'da geniş bir uygulama alanı bulan yapılanmadır.
- *Cenova, Pisa, Bremen, Hamburg...* varlıklarını günümüzde sürdüren birer eski şehir devletidir.
- En önemli güncel örnek ise Vatikan'dır. Katolik kilisesinin merkezi olan ve Roma kentinin küçük bir mahallesi durumunda olan Vatikan, yüzölçümü 0.44Km² ve nüfusu 1000 (Bin) kişi civarında olan bağımsız bir devlettir.

- **b.Feodal Devletler:**

Feodal devlet; toprağa dayalı bir yönetim düzenine sahip, özellikle ortaçağ Avrupa'sında çok yaygın devlet modelidir.. Feodalite ise, toprağın ve toprak üzerindeki egemenliğin parçalandığı üretim ve yönetim sistemi olarak tanımlanır. Bu rejimde güçlü merkezi devletler ve siyasal birlik yoktur. Merkezi otorite zayıftır.

İmparatorluk ve kraliyet devletleri güçlendikçe feodal devletler eriyip yok olmuşlardır.

Monako Prenslığı, San Marino Cumhuriyeti, Lihtenştayn ve Andorra Prenslığı, eski feodal devletlerin kalıntılarıdır.

c. Geniş Topraklı Devletler;

Dünya üzerinde güç dengeleri, askeri alandaki ve özellikle denizcilikteki gelişmeler ile keşif ve sömürgecilik olaylarına bağlı olarak tarihin belirli evrelerinde çok geniş toprak parçalarına hükmeden devletler ortaya çıkmıştır.

İspanya ve Portekiz,

İngiltere, Fransa ve Hollanda,

Osmanlı, Rus, Avusturya-Macaristan imparatorlukları
tarihte görülen geniş topraklı devletlerdir.

Alanlarına Göre Devletler

- Devletlerin alansal büyüklüklerinin olumlu ve olumsuz yönleri bulunmaktadır. Büyük toprak ve nüfusa sahip ülkeler bu koşulları iyi ynetebildiğinde çeşitli stnlkler elde edebilir ancak, bu koşullar her zaman avantaj sağlamayabilir.
- Kk lkeler, yapıları da homojen ise kültürel açıdan büyük avantajlara sahip olabilmektedir. Bu tip ülkelerin ulaşım, iletişim ve bazı durumlarda da savunma açısından belirgin üstünlükleri bulunmaktadır.
- Ülkelerin büyüklüğü, g ve istikrar bakımından önemli olmakla birlikte, tek ölçüt değildir...

Alanlarına Göre Devletler altıya ayrılmaktadır;

- **1 Minitop** Devletler (**Çok küçük**) 1000Km² den küçük devletlerdir. (*Malta, Barbados, Singapur...35 tane*)
- **2 Mikrotop** Devletler (**Küçük**) 1000-40.000Km² alanlı devletlerdir. (*Lüksemburg, Kuveyt, Belçika...33 tane*)
- **3 Mezotop** Devletler (**Orta**) 40.000-900.000Km² alanlı devletlerdir. (*Türkiye, Romanya, Letonya, Şili...96 tane*)
- **4 Makrotop** Devletler (**Büyük**) 900.000- 2.9 milyon Km² alanlı devletlerdir. (*Bolivya, Çad, Mısır, Sudan...26 tane*)
- **5 Subkontinental** Devlet (**yarı kıtasal**)3-7milyon Km² alanlı devletlerdir. (*Hindistan*)
- **6 Transkontinental** Devletler (**Kıtasal**) 7 milyon Km²'den büyük devletlerdir. (*Rusya, Kanada, Çin, ABD, Brezilya, Avustralya... 6 tane...*)

Biçimlerine Göre Devletler

- Devletlerin üzerinde kurulduğu toprakların fiziki biçimi siyasal etkinlikler, savunma ya da hizmet ulaştırılması bakımından önemli kabul edilmektedir. Biçimine göre devletler beşe ayrılmaktadır;
- **1. Toplu Alanlı Devletler:** Daire biçimli devletlerdir. Fransa, Macaristan, Romanya, İsviçre...
- **2. Uzunlamasına Devletler:** İnce, uzun alanlı devletlerdir. Şili, Norveç, İsveç... (K-G) Türkiye, Avusturya, Pakistan (B-D)
- **3. Koridor ve Uzantısı Olan Devletler:** Ülke topraklarınının bir kısmının, dar bir koridor bağlantısı ile başka ülke topraklarınca çevrelenmesidir. D.Kongo Cum., Gambia, Özbekistan, Tayland...

- **4. Parçalı Devletler:** Toprakları adalar üzerinde dağılan (Takımada devletleri), kanal ve boğazlarla ayrılan ya da tamamen farklı bir ülkenin sınırları içinde kalan devletlerdir.

Yunanistan, Azerbaycan, Endonezya...

- **5. Gözenekli devlet:** Sınırları içinde başka bir ülkeyi barındıran devletlerdir. G.Afrika Cumhuriyeti; Lesotho'yu, İtalya; San Marino ve Vatikan'ı çevrelemektedir...

Siyasi Yapılarına Göre Devletler

- Dünya'da genel olarak dört ayrı yönetim biçimi bulunmaktadır. Bunlar; Demokrasi, Monarşi, Diktatörlük ve Komünizm'dir.
- Devletlerin hakimiyet alanları ve yönetim biçimleri, özellikle Amerika kıtasının keşfinden sonra önemli bir değişime uğramıştır.
- Başlangıçta küçük ve kent tipi devletler yaygın iken bunlar, zamanla imparatorluk ve krallıkların bir parçası olmuşlar, değişen güç dengelerine bağlı olarak, yüzyıllar arasında önemli hakimiyet farklılıkları ortaya çıkmıştır.

- Bu devletler, tarih boyunca farklı biçimleri olan otokrasi ve monarşiden, tek veya çok partili demokratik sistemler ve komünizme kadar değişik biçimlerde yönetilmişlerdir.
- Zaman içinde bağımsızlığını kazanan ülkelerle birlikte BM üyesi bağımsız ülkelerin sayısı da artmıştır.

Devletlerin çeşitli yönetim biçimleri ya da aynı yönetim biçiminin farklı uygulamaları bulunmaktadır.

Kral ve imparatorları bulunan bazı ülkelerde ileri demokrasi uygulamaları dikkat çekerken,

adı cumhuriyet ya da demokrasi olan ülkelerde halk iradesinin sınırlandırıldığı hatta yok sayıldığı katı bir mutlakiyet söz konusudur...

Yönetim Biçimi	Sayısı
Cumhuriyet	118
Monarşi/Meşruti Monarşi	22
Parlamenter Demokrasi ve Anayasal Monarşi	15
Federal Cumhuriyet	12
Halk Cumhuriyeti	6
İslam Cumhuriyeti	5
Prenslük-Emirlik-Dükalık	5
Demokratik-Sosyalist Cumhuriyet	4
Milletler topluluğu/birliği	3
Sosyalist ve Sosyalist Halk cumhuriyeti	2
TOPLAM	192

Yapısına Göre Devlet Türleri:

1. Üniter Devlet

- Ülke, millet ve egemenlik unsurları ile aynı zamanda yasama, yürütme ve yargı organları bakımından tekil özellik gösteren devlet şeklidir.

• 2. Bileşik devlet

- “Karma devlet” de denir. Bileşik devlet, **iki veya daha çok devletin birleşmesi ile meydana gelen devlet çeşididir.**
- Bu tür devletlerde, yasama, yürütme ve yargı organlarına sahip ayrı devletler vardır. Bileşik devletlerde birden fazla, anayasa birden fazla hukuk düzeni yürürlüktedir.

- Bileşik devletler kendi içinde “**devlet birlikleri**” ve “**devlet toplulukları**” olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

- **Devlet Birlikleri**

İki ayrı devletin ayrılıklarını az çok koruyarak birleşmesinden meydana gelen devlet şeklidir.

- **Devlet Toplulukları**

İki veya daha fazla devletin bir araya gelmesiyle oluşturdukları bileşik devletlerdir.

Devlet toplulukları kendi içinde **konfederasyon** ve **federasyon** olmak üzere ikiye ayrılır.

Konfederasyon

- Konfederasyon, birden fazla bağımsız devletin uluslararası hukuki yapılarını muhafaza etmek şartıyla belli bir amaçla, özellikle **ortak savunma amacıyla** kurdukları bir devlet topluluğu şeklindedir.
- Konfederasyonlar uluslararası antlaşmalarla kurulur. Bu nedenle, konfederasyona üye devletlerin istedikleri zaman ayrılma hakkı mevcuttur. Konfederasyonu oluşturan devletler iç ve dış ilişkileri bakımından bağımsız birer devlet niteliğini korurlar.
- Tüzel kişiliği bulunmayan konfederasyonlar, devlet olarak tanımlanmaz.

Federasyon ile Konfederasyon arasındaki farklar

KONFEDERASYON	FEDERASYON
Uluslararası antlaşmayla kurulur	Anayasayla kurulur
Üye devletler arasındaki bağ sözleşme niteliklidir	Anayasal niteliktedir.
Üye devletler üyelikten çıkabilir.	Üye devletlerin ayrılma hakları yoktur.
Üye devletlerin ulusal kişilikleri vardır	Sadece federal devletin ulusal kişiliği vardır.
Üye devletler bağımsızdır.	Federe devletler federal devlete bağlıdır.
Konfederasyonun üye devletler üzerinde yaptırım gücü yoktur.	Federasyonun üye devletler üzerinde yaptırım gücü vardır.
Sadece üye devletlerin vatandaşlığı vardır.	İki tür vatandaşlık vardır. (Federal Vatandaşlık +Federe Vatandaşlık)

Üniter devlet ile federal devlet arasındaki farklar

ÜNİTER DEVLET	FEDERAL DEVLET
Tek devlet var.	İki tür devlet vardır. (Federal devlet+ Birden çok federe devlet)
Tek bir hukuk düzeni var.	İki tür hukuk düzeni vardır. (Federal hukuk düzeni+ Birden çok federe hukuk düzeni)
Tek yasama, yürütme ve yargı organı var.	Hem federal devletin, hem de federe devletlerin ayrı ayrı yasama, yürütme ve yargı organları bulunmaktadır.
Yetki paylaşımı merkezî yönetim ile adem-i merkezî (Yerel) yönetim arasında kanunla yapılır	Federal devlet ile federe devletler arasındaki yetki paylaşımı anayasayla düzenlenir.

Federasyon (Federal Devlet)

- Diğerlerinden farklı olarak, federasyon günümüzde de yaygın olarak görülen bir devlet şeklidir. **Amerika Birleşik Devletleri, Almanya, Kanada, Avusturya, İsviçre, Avustralya, Meksika, Brezilya, Hindistan ve Rusya Federasyonu** en çok bilinen federal devletlerdir.
- Federasyon, kendi içlerinde belli bir özerkliğin korunduğu iki ya da daha fazla devletin aynı merkezi iktidara tâbi olmak suretiyle oluşturduğu bir devlet topluluğudur.
- Federasyonda “federal devlet ” ve “federe devletler” olmak iki tür devlet vardır. Federe devletlere, **devlet (state), eyalet, kanton**, gibi isimler verilir. Bunlar federasyonun üye veya kurucu birimleridir.

- **Üniter-milli** devletler sosyal ve politik çalkantılara federal-etnik devletlerden çok daha dirençlidir.
- Federal-etnik devletleri parçalayan ve yıkılmalarına neden olan sosyal ve politik gelişmeleri üniter-milli devletler kolaylıkla ve zarar görmeden aşmaktadırlar.
- **Alfred Stephan**'a göre; “Komünizm sonrası Avrupa, federalizm konusunda dikkatli olunması gerektiğini gösteriyor.

- Komünist siyasi sistemde sekiz Avrupalı devlet vardı. Bunlardan beşi üniter devletti.(Macaristan, Polonya, Romanya, Arnavutluk ve Bulgaristan)
- Üçü federaldi.(SSCB, Çekoslovakya ve Yugoslavya)
- Mucizeler yılı 1989'dan, yedi yıl sonra bu beş üniter devletin tamamı hala üniter devlet iken, üç federal devlet 22 ayrı devlete bölünmüştür.”

İKTİDAR GÜCÜNE GÖRE DEVLET ŞEKİLLERİ

❖ Mutlakiyet

❖ Meşrutiyet

❖ Cumhuriyet

- **Mutlakiyet yönetiminde**, devlet, bir hükümdar tarafından yönetilir. Hükümdara; padişah, şah, kral gibi isimler verilir. Mutlakiyetle yönetilen ülkelerde hükümdar, aynı soydan gelen kimselerden olur. Ülkede sonsuz yetkileri vardır.
- **Meşrutiyet yönetiminde**, başta yetkileri sınırlandırılmış bir hükümdar vardır. Ülke, halkın seçtiği milletvekillerinin oluşturduğu bir Meclis tarafından çıkarılan kanunlara göre yönetilir. Fakat, son söz hükümdarındır...
- **Cumhuriyet yönetiminde**, Egemenlik hakkı, milletindir. Millet kendini yönetecek temsilcilerini seçer. Bu temsilcilerin meydana getirdiği Meclisin belirlediği hükümet ve çıkardığı kanunlarla devletin yönetimini sağlar.

HÜKÜMRANLIKLARINA GÖRE DEVLETLER

ikiye ayrılmaktadır;

- **Bağımsız devletler:** Dış ve iç hükümranlıkları tam olan devletlerdir. Hükümrانlık haklarını serbestçe, kayıtsız ve koşulsuz kullanırlar.

(Ancak, uygulamada pek çok devletin bağımsızlığı kağıt üzerindedir. Buna göre bağımsızlık, gerçekte hükümrانlık gücü nispetindedir.)

- **Yarı bağımsız devletler:** Hükümrانlığın ayrıcalık ve yetkilerini tam olarak kullanamayan devletlerdir. Bunlar genellikle, haricî bakımdan hükümrانlığını tamamen ya da kısmen kaybeden veya kazanamamış olan devletlerdir.

Gelişmişlik Seviyelerine Göre Devletler

- Genellikle kişi başına düşen milli gelir baz alınarak yapılan sınıflandırmadır. Ancak, eğitim seviyesi, nüfus artış hızı, bebek ölüm oranları, teknoloji kullanımı, ulaşım, sosyal güvenceler...gibi ölçütler de dikkate alınabilmektedir.

Yaygın kullanılan sınıflama;

Gelişmişlik Düzeyine Göre	BM İnsani Kalkınma İndisine Göre
Gelişmiş ülkeler	Yüksek insani gelişme düzeyi
Gelişmekte olan ülkeler	Orta insani gelişme düzeyi
Gelişmemiş ülkeler	Düşük insani gelişme düzeyi

Dünya Bankası'na göre de; Kişi başına düşen Milli geliri 5000 Doların altında olanlar **az gelirli**, 5000-10 000 Dolar arasında olanlar **orta gelirli** ve 10 000 Dolardan fazla olanlar **yüksek gelirli** ülkelerdir.

Birleşmiş Milletler İnsani Gelişme Endeksi 2010 raporu;

Çok Gelişmiş Ülkeler

1 Norway
2 Australia
3 New Zealand
4 United States
5 İreland
6 Liechtenstein
7 Netherlands
8 Canada
9 Sweden
10 Germany
11 Japan
12 Korea Republic
13 Switzerland
14 France
15 İsrail
16 Finland
17 İceland
18 Belgium
19 Denmark
20 Spain
21 Hong kong
22 Greece
23 İtaly
24 Luxembourg
25 Austria
26 United Kingdom
27 Singapore
28 Czech Republic
29 Slovenia
30 Andorra
31 Slovakia
32 United Arab Emirates
33 Malta
34 Estonia
35 Cyprus
36 Hungary
37 Brunei Darussalam
38 Qatar
39 Bahrain
40 Portugal
41 Poland
42 Barbados

Gelişmiş Ülkeler

43 Bahamas
44 Lithuania
45 Chile
46 Argentina
47 Kuwait
48 Latvia
49 Montonegro
50 Romania
51 Croatia
52 Uruguay
53 Libyan Arab Jamahiriya
54 Panama
55 Saudi Arabia
56 Mexico
57 Malaysia
58 Bulgaria
59 Trinidad and Tobago
60 Serbia
61 Belarus
62 Costa Rica
63 Peru
64 Albania
65 Russian Federation
66 Kazakhstan
67 Azerbaijan
68 Bosnia and Herzegovina
69 Ukraine
70 Iran Islamic Republic of
71 The former Yugoslav Republic of Macedonia
72 Mauritius
73 Brazil
74 Georgia
75 Venezuela, Bolivarian Republic of
76 Armenia
77 Ecuador
78 Belize
79 Colombia
80 Jamaica
81 Tunusia
82 Jordan
83 TÜRKİYE
84 Algeria
85 Tonga

Orta Gelişmiş Ülkeler

86 Fiji
87 Turkmenistan
88 Dominican Republic
89 China
90 El Salvador
91 Sri Lanka
92 Thailand
93 Gabon
94 Suriname
95 Bolivia, Plurinational State of
96 Paraguay
97 Philippines
98 Botswana
99 Moldova, Republic of
100 Mongolia
101 Egypt
102 Uzbekistan
103 Micronesia, Federated States of
104 Guyana
105 Namibia
106 Honduras
107 Maldives
108 Indonesia
109 Kyrgyzstan
110 South Africa
111 Syrian Arab Republic
112 Tajikistan
113 Vietnam
114 Morocco
115 Nicaragua
116 Guatemala
117 Equatorial Guinea
118 Cape Verde
119 India
120 Timor-Leste
121 Swaziland
122 Lao People's Democratic Republic
123 Solomon Islands
124 Cambodia
125 Pakistan
126 Congo
127 Sao Tome and Principe

Az Gelişmiş Ülkeler

128 Kenya
129 Bangladesh
130 Ghana
131 Cameroon
132 Myanmar
133 Yemen
134 Benin
135 Madagascar
136 Mauritania
137 Papua New Guinea
138 Nepal
139 Togo
140 Comoros
141 Lesotho
142 Nigeria
143 Uganda
144 Senegal
145 Haiti
146 Angola
147 Djibouti
148 Tanzania, United Republic of
149 Cote d'Ivoire
150 Zambia
151 Gambia
152 Rwanda
153 Malawi
154 Sudan
155 Afghanistan
156 Guinea
157 Ethiopia
158 Sierra Leone
159 Central African Republic
160 Mali
161 Burkina Faso
162 Liberia
163 Chad
164 Guinea-Bissau
165 Mozambique
166 Burundi
167 Niger
168 Congo, Democratic Republic of the
169Zimbabwe

Günümüzde Mevcut olmayan Devletler

❖ Devletler yıkıldıkları için,

(Osmanlı , İmparatorluğu, Prusya, Avusturya-Macaristan İmp., Yugoslavya Krallığı, Yugoslavya federal Cum., SSCB, Çekoslovakya...)

❖ İşgal edildikleri için,

(Tibet-Doğu Türkistan, Çin)

❖ İsimlerini Değiştirdikleri için,

(Burma: Myanmar, Seylan: Sri Lanka, Rodezya:Zimbabwe, Siam:Tayland, Zaire:Dem.Kongo Cum.)

❖ Başka devletlerle birleştikleri için,

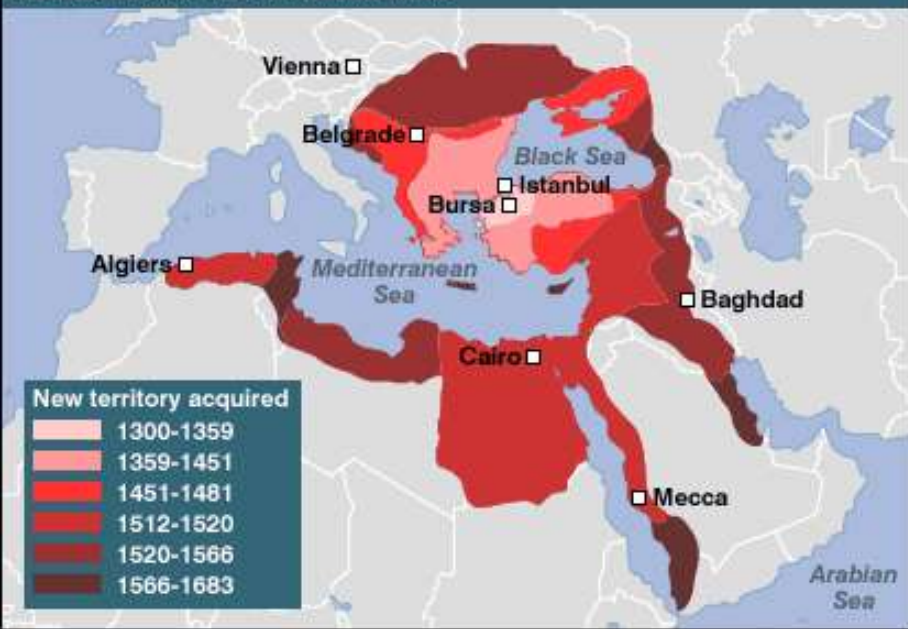
(Doğu Almanya+Batı Almanya: **Almanya Federal Cumhuriyeti**,

Kuzey Yemen+Güney Yemen: **Yemen Cumhuriyeti**,

Tanganika+Zanzibar: **Tanzanya**,

İskoçya+Galler+İngiltere:(UK)Birleşik Krallık...) **Yok olmuşlardır**

THE GROWTH OF THE OTTOMAN EMPIRE

Avusturya-Macaristan İmparatorluğu

SOCIALIST FEDERAL REPUBLIC OF YUGOSLAVIA

AS OF 1 JANUARY 1991

Doğu Türkistan-Tibet

Özelliği Olan Bölgeler ve Devletlerin Fizyografik Sınıflandırılması

- Dünyadaki bazı yerler çok bilinip tanınmasına karşılık bir devlet ya da ülke değildir.
- **Hong Kong:** 1997'ye kadar Britanya Krallığına bağlı bir sömürge iken, bu tarihten itibaren Çin Halk Cumhuriyeti'ne bağlı özel yönetim bölgesidir. Hong Kong, Asya'nın en büyük serbest pazarı ve limanı, en işlek ticaret, endüstri ve turizm merkezidir.

- **Bermuda:** (Bermuda Adaları/ *Somers Adaları*), Atlas Okyanusu'nda, ABD'nin doğusunda, Karayipler'in kuzey açıklarında bir takımadadır. İngiltere'nin denizaşırı topraklarından biridir. Bermuda dahil yedi, ana ada ile 150 küçük adadan oluşur. Yüzölçümü 53,3 km²'dir.

Günümüzde, bir finans, ve bir turizm merkezi olması nedeniyle, Bermuda halkı bağımsızlıkla birlikte gelecek ekonomik gerilemeden çekinerek, konuya ilgisiz kalmaktadır.

Porto Riko: ABD'ne bağlı, i içlerinde bağımsız, özerk bir bölgedir. Karayipler denizinin kuzeydoğusunda, Dominik Cumhuriyeti'nin doğusunda yer almaktadır.

Kuzey İrlanda: Birleşik Krallığın, İrlanda Adası'nda İrlanda Cumhuriyeti'nin kuzeyinde yer alan bölgedir. Yüzölçümü 14,139 km², başkenti Belfast 'tır.

